

§ 1

Verksamhetsplan och budget för 2014

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden godkänner förslag till verksamhetsplan och budget för 2014.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om ytterstadsmedel för projekt om 4,35 mnkr enligt bilagor 9-17.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om medel inom ramen för Vackra Stockholm om 1,35 mnkr enligt bilaga 18.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om stimulansmedel för nybyggnation av förskola om 1,6 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 109,0 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till resultatenheter inom förskola, äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2013-12-10.

Dnr 1.1-732/2013

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Jilmstad m fl (M) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Gunnar Sandell m fl (S) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag.

Mariana Moreira Duarte m fl (MP) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag.

Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Gunnar Sandell m fl (S)

1. Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens förslag
2. Nämnden anser inte att ärendet är komplett då protokoll från samverkan/MBL-förhandling med fackliga organisationerna inte funnits tillgängligt i tid
3. Stadsdelsnämnden antar följande förslag och uppdrar åt förvaltningen att återkomma med budget enligt socialdemokraternas förslag i kommunfullmäktige.

Nystart för Stockholm och Farsta området genom socialdemokratisk politik!

En stad som växer genom arbete, utbildning och investeringar

Stockholm är en fantastisk stad, attraktiv för ständigt nya invånare. Människors möjlighet att växa, våga och utvecklas är grunden för att Stockholm ska vara en stad i framkant också i framtiden. Det är därför målet för Socialdemokraternas budget för 2014.

Stockholms verksamheter ska ge människor det stöd och den entusiasm som behövs för att känna trygghet, för att höja egna och gemensamma ambitioner. Tillsammans gör vi en nystart för Stockholm och oss stockholmare.

Stockholm är en stad där den urbana miljön kombinerat med ett tolerant och jämlikt samhälle kan skapa möjligheter som finns i få andra delar av världen. Det är ingen slump att Stockholm kommer högt upp i många internationella granskningar såväl av näringsklimat som av välbefinnande. Vårt Farsta-område är en viktig del av Stockholms stad.

I grunden handlar framgångarna om stockholmarnas förmåga att växa och utvecklas. Det handlar om stockholmarnas nyfikenhet, kreativitet och vilja att skapa något bestående.

Men det handlar också om en stad som genom gemensamma lösningar ger människor förutsättningar för att bli starka och självständiga individer. I en storstad, mer än i många andra miljöer, är vi beroende av varandra. Vi är beroende av ett samhälle som fungerar.

Det är när staden är tillräckligt stark för att fungera väl som alla kan få en tillräckligt bra kunskapsgrund för att kunna få ett arbete. Det är när det investeras tillräckligt i vår gemensamma infrastruktur som det är möjligt att kunna röra sig fritt och komma till sitt arbete. Det är när vi tillsammans investerar tillräckligt i välfärd som det finns en värdig äldreomsorg där även äldre ges en chans att leva ett gott liv.

I Stockholm finns resurserna och förutsättningarna att erbjuda alla en väl fungerande välfärd. Att staden klarar att leverera välfärd av hög kvalitet är avgörande för oss alla i vardagen. Barnens skola, omsorgen om äldre och möjligheten till en bostad är exempel där en väl fungerande stad krävs för att skapa ett samhälle för oss alla.

I Stockholm i december 2013 lever hoppet om och bilden av en ljusare framtid för oss alla parallellt med ett växande utanförskap, sjunkande kunskapsresultat, enorm bostadsbrist och ökande arbetslöshet. I stora delar av staden växer en generation upp där möjligheten till jobb är alltför avlägsen. Ungdomsarbetslösheten i Stockholm har fördubblats de senaste fem åren. Under samma period har var åttonde elev lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet! Mer än 1000 elever lämnar varje år Stockholms grundskolor utan att kunna ta sig vidare till nationella gymnasieprogram.

Möjligheten till bostad, jobb och bra utbildning är exempel på viktiga framgångsfaktorer för Stockholm. Det är också på dessa områden vi ser hur Stockholm och Farsta-området blir alltmer tudelat. Med detta följer missade möjligheter. Barn som aldrig får chansen att nå sin fulla potential, ungdomar som inte får en fast fot på arbetsmarknaden och unga vuxna som aldrig får den där första egna bostaden begränsar möjligheterna inte bara för

individer utan också för Stockholms framtid. Ett tudelat Stockholm är ett Stockholm med missade möjligheter.

Vi kan bättre än så. I takt med att såväl lokal som nationell politik lagt allt fokus på sänkta skatter och privatiseringar har förutsättningar för skola, bostäder och jobb försämrats. Det är en politik som inte fungerat, inte heller kommer att fungera i framtiden. Det är nu hög tid för en nystart för fler jobb, fler bostäder och högre resultat i skolan. Det är dags för en nystart för Stockholm och Farsta-området.

I Socialdemokraternas förslag till budget för Stockholm 2014 visar vi på en alternativ politik för Stockholm, en politik där investeringar i utbildning och jobb ger möjligheter för fler. En sammanhållen och fungerande stad där det inte bara talas om fler bostäder utan också **byggs** fler bostäder. En nystart för Stockholm kräver mindre tal om goda resultat och mer leverans av goda resultat. I vår budget till kommunfullmäktige redovisar vi den nystart för Stockholm vi vill se och de medel vi vill använda för ett Stockholm där fler arbetar, där bostadsbristen minskar och där resultaten i skolorna ökar. I den budget som Socialdemokratiska gruppen lagt i kommunfullmäktige ingår förslag under följande rubriker:

En stad som växer genom arbete, utbildning och investeringar

Ett Stockholm som arbetar

Bryt utvecklingen mot sjunkande resultat i skolan

Utveckla hela Stockholm

Bostadsbristen hejdar Stockholms utveckling – öka byggandet

Kvalitet i äldreomsorgen

Där finns också följande **INRIKTNINGSMÅL**:

1. Stockholms tillväxt är långsiktig och långsiktigt hållbar
2. I Stockholm har alla människor lika rätt och lika möjligheter
3. Stockholm är en dynamisk och växande europeisk storstad
4. Alla stockholmare har möjlighet att växa och trivas i sin stad

Socialdemokraternas budgetförslag i KF ger även oss i Farsta Stadsdelsnämndsområde mera resurser än vad den moderatstyrda alliansen föreslår bl a för

Förskolan (kommunala)	3,6 mkr
Förskolan (privata)	2,0 mkr
Barn, kultur, fritid	2,7 mkr
Äldreomsorg	4,7 mkr
Arbetsmarknadsåtgärder	12,7 mkr.

Nystart för Farsta stadsdelsområde

Farsta stadsdelsområde är vårt gröna och sköna område med aktiva invånare och goda kommunikationer. Vi vill arbeta för fler i jobb i Farstaområdet. Vi vill att de företag som finns här ska premiера Farstabor som anställda. Vi har föreningsliv, bibliotek och kultur, även kvällstid. Men det kan bli mera och bättre. Vi vill tillsammans med invånarna arbeta för ett mer vaket Farsta!

Vi Socialdemokrater vill ha hälsa, mat och rörelse som profil/ledord för all verksamhet inom området.

Vi vet att det finns en hel del att förbättra och utveckla i de olika stadsdelarna, se bl a tabellen nedan som sammanställts av stadsdelsförvaltningen i november 2013:

Område	Folkmängd	Medelinkomst (2011)	Utländsk bakgrund	Arbetslöshet (2012)	Försörjnings- stöd	Ohälsotal	Eftergymna- siala studier
Stockholms Stad	881 235	314 000	33,2%	3,30%	3,6%	18,9	55,7%
Farsta stadsdel	53 239	254 300	34,4%	3,90%	4,8%	24	41,4%
Farsta Centrum	13 170	236 800	40,3%	4,60%	6,5%	25,5	36,3%
Hökarängen	9 027	225 000	36,4%	4,80%	6,1%	30,9	37,7%
Sköndal	8 009	285 700	20,9%	2,40%	1,2%	16,1	47,6%
Farsta Strand	5 420	236 200	42,7%	4,30%	5,3%	30	38,3%
Gubbängen	5 352	265 900	26,0%	3,30%	2,5%	17,3	47,6%
Tallkrogen	4 143	305 300	20,5%	2,20%	1,7%	21,8	47,6%
Svedmyra	2 925	278 100	31,3%	3,70%	4,3%	26,4	49,9%
Fagersjö	2 874	230 500	55,9%	5,20%	8,1%	20,7	32,1%
Larsboda	2 143	285 400	30,5%	2,60%	1,5%	16,3	49,3%

Vi invånare i Farsta Stadsdelsområde är stolta över våra stadsdelar, trots att det finns en hel del att förbättra. Vi ska när vi får förtroendet att styra stadsdelsnämnden kraftfullt arbeta för att jämna ut skillnaderna mellan de olika stadsdelarna!

Vi lever i en grön, skön del av Stockholm, med två sjöar! Vi trivs här och känner oss hemma i området. Vi har ett bra centrum som utvecklas. Alla vi som är invånare i området behövs här. Vi ska gemensamt utveckla vårt område. Vi ska enkelt kunna medverka i planeringen vid byggen. Vi ska snabbt få kontakt med den som kan fixa t ex snöröjningen av min trottoar, se till att T-banan går, att det är rent och helt på bänkar och fasader.

Farstas invånare i arbete!

Tabell Andelen arbetslösa av befolkningen i Farsta stadsdelsområde efter ålder oktober 2012 och 2013.

Ålder	Arbetslösa			Befolkning			% av befolkningen		
	okt-13	sep-13	okt-12	okt-13	sep-13	okt-12	okt-13	sep-13	okt-12
16-24	176	190	175	5 816	5 791	5 846	3,0	3,3	3,0
25-54	904	926	870	23 624	23 563	815	3,8	3,9	3,8
55-64	133	133	164	5 706	5 686	5 545	2,3	2,3	3,0
16-64	1 213	1 249	1 209	35 146	35 040	206	3,5	3,6	3,5

Enligt denna tabell från stadens statistik är det 1 213 invånare som inte hade arbete i oktober 2013, siffran var relativt lika även oktober 2012. Vi ska arbeta så att arbetslösheten minskar.

Vi har i vår budget i KF ett antal förslag för ett Stockholm som arbetar.

I Farsta stadsdelsnämnds förvaltning vill vi inrätta en avdelning för arbetsmarknads- och näringslivsfrågor som ska:

- främja utvecklingen av lokala företag så att de kan växa och anställa fler Farstabor
- tipsa om lediga lokaler och fånga upp förfrågningar på etableringar
- stödja entreprenörsutveckling och nystart av lokala företag
- jobba med att främja matchning mellan arbetstagare och företagen
- hitta rätt kompetensutvecklingsmöjligheter för dem som behöver det för att kunna anställas
- se till att alla ungdomar som söker får sommarjobb 2015. Ragga platser och involvera det lokala näringslivet samt se över möjligheten att i kontraktet med de entreprenörer vi använder inkludera kravet på att ta emot sommarjobbande ungdomar.
- arbeta med att hitta hållbara idéer för hur vi använder de lokaler Telia nu har med ca 3 000 arbetsplatser, t ex flytta stadens förvaltningar från tekniska nämndhuset, en del kan göras om till bostäder
- Främja utveckling av "Farsta slakthusområde", på Farsta företagsområde, så att detta har möjlighet att utvecklas och kan bidra med ännu fler jobb. Se till att Restaurangutbildning kopplas på så att vi får behålla Farsta gymnasium.
- Farsta gymnasium ska fortsätta vara utbildningscenter bl a med utbildningar inom mat området. Där finns även bra möteslokaler, som ska användas i ett utvecklat samarbete mellan fritidsgården Tuben; kulturcentret Fanfaren (biblioteket, kulturskolan); Farsta gymnasium; Farsta gård; främst till nytta för de många föreningarna inom Farsta-området.

Många arbetslösa är yngre. Vi socialdemokrater vill att alla unga arbetslösa ska komma i sysselsättning senast inom 90 dagar efter att de blivit arbetslösa. Därför vill vi införa en garanti där alla unga ska få jobb, utbildning eller praktik senast inom 90-dagar. Då en stor del av ungdomsarbetslösheten beror på att de unga lämnat skolan utan fullständiga betyg vill vi skriva ett kontrakt med unga arbetslösa om att återgå till skolan för att avsluta sin

gymnasieutbildning, samtidigt som de får jobb eller avlönad praktik på halvtid, tills studierna är avslutade.

Hållbart Farstaområde

- Hållbarhetsfrågorna i stadsdelen behöver bli mer konkreta. Som invånare kan man på sin höjd greppa det som är närmast en själv.
- Det finns en växande problematik kring trafikfrågor och mängden bilar. Det byggs, vilket är bra, men trafikproblematiken blir svårare. Detta kräver utredning och åtgärder.
- Hanteringen av matavfall och biogasfrågan behöver konkretiseras. Alla hushåll i Farsta, även de som bor i hyresrätt, ska ha möjlighet att källsortera och lämna in sitt matavfall så att det sedan kan tas om hand om för att omvandlas till biobränsle.
- En hållbarhetssamordnare ska finnas som arbetar och konkretiserar hur vi tillsammans kan bidra för att förbättra vår miljö. En sådan tjänst kan serva både privata hushåll och samverka med skolor, företag etc.
- Från 2015 har vi en hållbarhetsvecka i hela Farsta för att ytterligare fokusera dessa viktiga frågor
- Upplåt mark för enskilda, skolor, förskolor för att stadsodla
- Gör en plan så att alla kommunala förskolor och äldreboenden får egna tillagningskök, Farstaområdet är för maten!

Stadsutveckling och byggande genom dialog med invånarna i Farstaområdet

Många invånare i Stockholmsområdet har ingen bostad, många fler flyttar hit utan att ha bostadsfrågan löst. Bostadsbristen är ett av våra många problemområden efter lång tid med moderatstyrd majoritet! Vi ska inte bara bygga ett hus utan utveckla vårt samhälle – i alla byggprojekt ska kollektivtrafik, service, dagligvaror, förskoleplatser, äldreboende, parker i närområdet belysas och utvecklas till nytta för oss som bor i, eller kommer att flytta till området.

Vi har noterat invånarnas protester mot flera byggplaner. Istället för att ta hänsyn till protesterna väljer den moderatledda majoriteten att driva igenom byggerna. Campingstugorna vid Hökarängsbadet ska rivas och ersättas med lyxvillor! Även Gubbängsfältet ska försämrats. Där genomförs varje år Eken:s cup, en jättetävling i handboll för ungdomar. Många invånare använder det öppna fältet för olika fritidssysselsättningar. Vi socialdemokrater har identifierat och pekat ut många bättre platser att bygga på.

Det behöver naturligtvis byggas mer, men planering och nya stadsdelar behöver PLANERAS!! Utvecklingsmöte varje år i varje stadsdel om konkreta förändringar som invånarna och övriga verksamma stadsdelen vill ha samt stadens/landstingets nämnder vill föreslå. Dialog vid mötet, samt via Facebook och hemsidor. Underlag på mötet samt på hemsida. Pågår minst 5 dagar. Efteråt redovisas på hemsidan vad som föreslagits, kommentarer till detta, samt vad som ska hända under det kommande året. Utvecklingsmöten om byggnationer, helhetsgrepp istället för frimärksplanerna. Återta makten över samhällsplaneringen, inte styrs av var och vad byggherrarna vill bygga!

- Projektet Tyngdpunkt Farsta ska ägas av Farsta SDN och utvecklas nära Farstaborna.
- Att bara förtäta och därmed bygga bort viktiga kvaliteter i väl fungerande och planerade stadsdelar löser inte det verkliga problemet. T ex borde man fundera på fler överdäckningar av stora trafikleder och bebygga dem.
- Bygg på höjden och bygg hyresrätter och studentbostäder med hyror som vanliga människor kan betala.
- Farsta Torn, ett höghus vid tunnelbanan i Farsta centrum, ska byggas.
- Bevara campingstugorna vid Hökarängsbadet och utveckla området tillsammans med Hökarängens friluftsförening.
- Stimulera och utveckla lokala centrumutvecklingsprogram där företagsföreningar m fl medverkar.
- Föreningarna ska inbjudas att medverka i utvecklingen av området.
- Vi ska ha ett helt och rent område, alla synpunkter ska återkopplas eller åtgärdas inom en vecka. Förvaltningen ska ha skärpt uppsikt över området, varje del ska besökas minst en gång i månaden.

Ett stort problem när man bygger idag är att man inte planerar in några förskolor, eller att förskolor som planerats inte blir verklighet när bygget startar på grund av för höga kostnader. Detta trots att det idag finns riktlinjer från KF som säger att det ska planeras in och byggas förskolor när man bygger nya bostäder. Vi socialdemokrater arbetar för bra, väl planerade och permanenta förskolor i Farsta-området istället för de många tillfälliga paviljonger som utnyttjas idag. Med planering och framförhållning kan vi se till att bygga bra förskolor som är anpassade för förskoleverksamhet och som har bland annat eget tillagningskök och schyst utemiljö. Vi socialdemokrater kräver mindre barngrupper i våra förskolor. Det ställer stora krav på rekrytering av medarbetare.

Äk kollektivt till och från Farstaområdet

Kollektivtrafiken ska komma fram i tid och byggas ut. Vi socialdemokrater kräver en särskild genomgång av busstrafiken. Kollektivtrafik till Farsta gård/simhallen måste förbättras. Närtrafiken ska utvecklas!

Farsta strand ska utvecklas till ett nav för kollektivtrafiken. Bygg om med en uppgång till som gör att du kan gå direkt från T-banan in i pendeltågsstationen. Förbindelsen med Farsta centrum ska även utvecklas.

Ändra skyltarna i T-station Farsta så att "Farsta knixen" försvinner (när du går in i T-banan och ska se när tåget går)!

Kollektivtrafiken till Fagersjö ska särskilt utvecklas, överväg förbindelse med den nya kollektivtrafikpunkten vid Farsta strand!

Återinför buss 182 på kvällar mellan Sköndal och Hökarängen.

Samverkan med SL ska förbättras. Nämnden bör snarast göra en genomgång av alla krav som finns inom området på förbättringar av kollektivtrafiken så att vi är beredda när remissen kommer från SL.

Belastningen på Nynäsvägen, väg 73, får inte öka pga Globenområdet/Tele 2 Arenan samt den hamn som ska byggas i Norvik, det krävs järnväg och tvärförbindelse till/från Norvik! En samlad genomgång och plan för väg 73 från Gullmarsplan till Nynäshamn måste göras!

Fritiden i Farstaområdet

Planeringen av Ekopark Syd (området från Svedmyraskogen över Högdalstopparna runt Magelungen ner mot Hanvedenkilen) ska starta så att en ny nationalpark är klar 2020. Området skyddas från exploatering men kan få nya byggnader och andra förändringar så att många invånare använder området för olika behov vid fritidsaktiviteter.

Blommor och utsmyckningen förbättras på Farsta torg. Fundera över vad du vill mötas av när du kommer ut från T-banan! Fastighetsägaren tar över skötselansvaret för torget.

Bad i Magelungen vid Fagersjö ska ordnas så snart som möjligt.

Magelungen och Drevviken växer igen – vi ska satsa så att våra fina sjöar blir friska igen! Prioriterat är Fagersjöviken. Satsa även på upprustning och uppfräschning av Farsta strandbadet samt underhåll och städning under sommarmånaderna. Något som skulle ge fler unga sommarjobb och ge alla farstabor en bättre upplevelse av stranden.

Sociala investeringar inom området för bättre folkhälsa och livskvalité. Insatser tillsammans med landstinget för att förbättra folkhälsan.

Fler i rörelse bl a genom sammanhängande hälsostigar, utegym, flera promenad o motionsspår, varsam förändring av Gubbängsfältet,

Ett mer vaket Farsta. Levande centrum även efter att centrumet stängt på kvällen, det nya Farsta-torn ger många möjligheter.

Ny hall vid Hökarängsskolan för att stärka idrottsprofilen där.

Vi socialdemokrater vill upprusta och åter öppna verksamhet i Regnbågens parklek i Farsta strand. Det bor många barnfamiljer runt Ullerudsbacken och Brunskogsbacken, ytan finns där. Vi skulle också gärna se en förskola i anslutning till parkleken.

Vårdcentralerna ska vara de bästa i Stockholm. Personalgenomströmningen är för stor på flera vårdcentraler i vårt område. Var är valfriheten då det inte finns någon landstingsdriven verksamhet i Farstaområdet? Återinför närsjukhusen.

Ett Farstaområde för äldre

Äldreomsorgen måste utvecklas. Kvalitetskontrollen förbättras. Bedömning av om vi har tillräckligt med platser på boende måste förbättras. Antalet hemtjänst företag ska minska.

Nämnden måste få ett bättre underlag om behovet av särskilt boende, så att vi vet att platserna räcker till. Äldreservice och boende måste utvecklas enligt de äldres önskemål. Vi anser att det är mycket viktigt att flytta i tid till ett äldreboende, som sedan blir den äldres bostad resten av livet. Eventuella vårdresurser flyttas till den äldre, den äldre ska inte flyttas till vårdresursen!

Vi tycker att Farsta hemtjänst, den hemtjänst som nämnden bedriver, ska vara den bästa hemtjänsten i vårt område. Här finns en tydlig ideologisk skillnad, vi vill att ingen ska känna att man ska behöva välja en annan hemtjänst. Farsta stadsdelsnämnd och förvaltning ska se till att Farsta hemtjänst bli bättre än de privata, då behövs dessa inte längre.

Vi socialdemokrater är de som står för riktig valfrihet. Vi vet att för många äldre är inte det viktigaste att få välja utförare bland flera 100 olika, där många har namn som A hemtjänst för att hamna långt upp på listan, utan att faktiskt få välja vilken service den äldre vill få utförd. Vi vill att man ska få välja innehåll i sin hemtjänst, är det så att man känner att man hellre vill få lite mer utevistelse eller en extra dusch istället för städning ska det vara möjligt att som brukare kunna välja det. Vi vill också att äldre ska kunna få flytta till servicehus/äldreboende om och när man känner att man har behov av det och att de äldre som vill fortsätta leva tillsammans ska få möjlighet till det även på servicehuset/äldreboendet.

Ung i Farstaområdet

Se, tillsammans med ungdomarna i stadsdelarna, över verksamheten på samtliga ungdomsgårdar. Vissa verksamheter går på tomgång och behöver nya idéer och visioner

Vi socialdemokrater har länge kämpat för en fritidsgård i Sköndal. Idag bedriver föreningslivet i Sköndal verksamheten på Sköndalsgården. En lösning tills man har hittat lämplig lokal för ny kommunal fritidsgård är att stötta verksamheten, antingen med att placera anställda på gården eller genom att stödja verksamheten ekonomiskt. Vi köper inte majoritetens lösning, att barn, så unga som 12 år, ska bege sig till någon annan fritidsgård i Farsta området, exempelvis i Västboda. Inte heller tycker vi att den verksamhet som bedrivs i idrottshallen är tillräcklig. Om vi socialdemokrater vinner valet 2014 kommer vi att se till att det startas fritidsgårdsverksamhet i Sköndal under vårt första år vid makten.

Gödsla med fältassistenter och se till att de får jobba med det som är deras profession. Satsa på fritidshemmen.

Medarbetarna är viktiga för oss i Farstaområdet!

Medarbetarna är den viktigaste resursen för att genomföra och utveckla vår gemensamma verksamhet. Medarbetarutveckling och ledarutveckling krävs. Viktigt utforma detta och andra satsningar tillsammans med de fackliga organisationerna!

Reservation

Mariana Moreira Duarte m fl (MP)

Stadsdelsnämnden beslutar att

1. avslå förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för år 2014
2. återremittera budgetunderlaget till förvaltningen för omarbetning med Miljöpartiets budgetförslag i kommunfullmäktige för 2014 som grund
3. samt därutöver anföra följande

Miljöpartiet vill satsa på Farstas välfärd, boendemiljö och infrastruktur. Om miljöpartiets budgetförslag hade röstats igenom i kommunfullmäktige så hade Farsta stadsdelsförvaltning haft 53 miljoner kronor mer att röra sig med.

Med dessa resurser hade vi kunnat göra följande satsningar:

- En utökning av förskolans resurser med 3,2 miljoner kronor. Vi hade kunnat minska barngruppernas storlek och låta ytterligare resurser gå till genuspedagogik och modersmålsstöd. Även resurserna för barnomsorg på obekvämt arbetstid skulle ha utökats om miljöpartiets förslag hade klubbats.
- Fritidsverksamheterna för barn och kulturlivet hade fått 3,4 miljoner kronor ytterligare. För dessa pengar hade vi kunnat öka resurserna till parklekar, öppna förskolor, föreningsstöd och legala grafittiväggar. Även konsumentvägledning och familjecentraler hade prioriterats.
- På äldreomsorgen hade vi satsat 13,6 miljoner kronor extra. Pengarna hade möjliggjort generösare biståndsbedömningar och ökad personaltäthet i hemtjänst och på äldreboenden. De äldre som så önskat hade fått större möjligheter till promenader och utevistelser.
- Medborgare med funktionshinder hade fått bättre förutsättning att uppnå likvärdiga levnadsförutsättningar med 3,3 miljoner mer i för stöd och service.
- Med 6,9 miljoner extra till individ- och familjeomsorg hade vi kunnat arbeta för att alla barn ska få en god start i livet. Därmed hade vi även sparat framtida kostnader för missbruksvård, kriminalitet och ohälsa, samtidigt som vi ökat tryggheten och stärkt framtidsutsikterna för alla de barn och ungdomar som fått en svårare start i livet. Resurserna hade även kunnat användas till att lätta arbetsbördan för socialsekreterarna så att de hinner med att utföra sitt arbete med den höga kvalitet som vi vet att de har kapacitet till.
- Ytterligare 1,1 miljoner kronor hade fördelats till underhåll av parker och lekplatser. Detta för att stärka folkhälsan och öka trivselen, tryggheten och välbefinnandet i stadsdelen.

- Med ytterligare 2,1 miljoner kronor i budgeten för ekonomiskt bistånd hade alla i behov av stöd även varit berättigade till SL-kort. Dessa medborgare hade därmed kunnat göra sin röster hörda på politiska möten och debatter och de hade kunnat delta i kultur-, förenings- och friluftsliv på samma villkor som övriga medborgare. De hade kunnat besöka familj och vänner, samt knyta kontakter med människor i andra delar av staden och därmed ökat chanserna till såväl framtida arbete som ett starkare socialt nätverk.
- Med Miljöpartiets budget hade även papperslösa invånare kunnat ansöka om bistånd för mediciner och patientavgifter i sjukvården.

Miljöpartiets förslag till budget skulle innebära en betydligt högre service till medborgarna och en större trygghet och kontinuitet i verksamheterna för både brukare och personal. Miljöpartiets indikatorer styr också stadens verksamheter i en grönare riktning.

Alla utförare av välfärd ska ha som främsta motiv att bedriva en högkvalitativ verksamhet – inte att dela ut vinst – och drivas av ett socialt och samhälleligt engagemang.

Klimat och miljö

För att Stockholms stad ska kunna uppnå högt satta klimatmål, målen i miljöprogrammet och vattenprogrammet samt bidra till att uppnå Sveriges miljökvalitetsmål behöver miljö- och klimatkompetensen stärkas på stadsdelsförvaltningarna. Ett aktivt klimat- och miljöarbete ska bedrivas inom varje stadsdelsförvaltning.

Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med trafik- och renhållningsnämnden införa insamling av matavfall i alla verksamheter som hanterar mat. Kommunens verksamheter ska vara ett föredöme. Insamlat matavfall ska användas som råvara vid biogasproduktion.

Stadsdelen ska prioritera arbetet med energirådgivning inom förvaltningens egna verksamheter samt mot företag och hushåll. Stadsdelens verksamheter ska i största möjliga utsträckning tillgodose sina bilbehov via bilpooler. Stockholm ska vara ledande i Sverige när det gäller att hushålla med energi och investera i förnyelsebara energikällor.

Arbetet med policy för upphandling bör vidareutvecklas, särskilt med fokus på förfrågningsunderlagens kvalitet, miljökrav samt med tydliga och uppföljningsbara antidiskrimineringsklausuler. Ett av de miljökrav som ska ställas är att inga dubbdäck får användas av dem som utför transporter. Staden ska också säkerställa att leverantörer inte flyttar vinster till så kallade skatteparadis för att undkomma skatt.

Genom internationaliseringen har frågan om hur olika produkter påverkar stockholmarna som konsumenter blivit än mer aktuell. Många undrar exempelvis hur de ska göra med pensionen, vilket elbolag de ska välja och många vill kunna utnyttja sin konsumentmakt. Satsningar på konsumentvägledningen ska öka.

Förskola

Barngruppernas storlek ska minska till högst 14 barn i småbarnsgrupperna och 18 barn i storbarnsgrupperna. Förskolan ska ha ett interkulturellt förhållningssätt, vilket innebär att varje pedagog ser alla språk och kulturella perspektiv som viktiga. Alla barn ska garanteras stöd så att de ges samma möjlighet att utveckla kulturell identitet samt förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt eller sina modersmål.

Skadliga kemikalier som finns i förskolan ska fasas ut. Barn är särskilt utsatta och känsliga för farliga kemikalier. Endast produkter som är säkra ska användas – barnperspektivet och försiktighetsprincipen måste gälla. Inköp av varor med potentiellt skadliga ämnen ska helt undvikas. Stockholm ska ha som mål att samtliga kommunala förskolor ska vara miljö-diplomerade och fria från gifter senast 2021.

Rutiner ska finnas för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa. Det kan röra sig om barn till missbrukande föräldrar, barn till psykiskt funktionsnedsatta eller barn som far illa på grund av föräldrars olika problem. Det behövs mer tidiga och förebyggande insatser. Miljöpartiet stärker i sitt budgetförslag den sociala barn- och ungdomsvården i stadsdelsnämnderna med 70 Mnkr, och ökar även tillgången på missbruksvård.

Äldreomsorg

Miljöpartiet satsar mest av alla partier i kommunfullmäktige på äldreomsorgen, ungefär en kvarts miljard mer jämfört med förra årets budget eller 165,8 Mnkr mer än alliansen för 2014. Biståndsbedömningen ska göras generösare, idag nekas gamla plats på servicehus trots att det finns tomma platser. Det finns en ökad efterfrågan på kategoriboenden, exempelvis med inriktning på kultur, språk och hbt. Önskemål att starta äldreboenden som sociala företag ska bejakas. Maten som serveras inom äldreomsorgen ska vara vällagad, hälsosam och god, helst lokalt tillagad och ekologisk. Social gemenskap vid måltider är viktigt, till exempel bör matlag erbjudas. Det ska i varje stadsdel finnas kommunala alternativ, både när det gäller hemtjänst och äldreboende, eftersom det för många är en viktig del av valfriheten att kunna välja detta.

Arbetet inom äldreomsorgen och omsorgen för människor med funktionsnedsättningar är fysiskt och psykiskt tungt och många orkar inte arbeta fram till pensionen. Staden ska utreda en riktad arbetsförkortning för personal i äldre- och funktionshinderomsorg.

Vi beklagar att samtliga av Miljöpartiets satsningar som beskrivet ovan inte kan bli verklighet då alliansen i stället valde en skattesats 50 öre lägre än miljöpartiets förslag. För den genomsnittlige Stockholmare skulle detta innebära 113 kr mer i plånboken varje månad. Vi är övertygade om att dessa pengar gör större nytta genom ovanstående satsningar och därutöver ytterligare satsningar i andra kommunala nämnder och verksamheter.

Reservation

Lars Bäck (V)

1. Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens (majoritetens) förslag till verksamhetsplan och budget för 2014.
2. Stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att återkomma med förslag på budget och verksamhetsplan baserad på Vänsterpartiets budgetförslag i kommunfullmäktige.
3. samt anför därutöver

I. Vårt Farsta en del av vårt Stockholm

Vårt Farsta ska präglas av mer lokal demokrati genom ett stärkt medborgarinflytande och ett utökat ansvar för stadsdelsnämnden. För att allas röst ska väga lika ska stadsdelsnämnden ha mycket att säga till om. Invånarna ska kunna nå och ha möjlighet att diskutera med lokala politiker på ett enkelt sätt. Då krävs att privatiseringarna stoppas och att viktiga beslut fattas av lokala politiker och inte av några borgarråd i stadshuset som toppstyrt driver staden likt en direktion för ett aktiebolag. Stockholm med omkring 900 000 invånare behöver självklart ha en annan organisation för politik och förvaltning än mindre städer och kommuner, men ska heller inte hanteras som ett kommersiellt företag styrt av några få heltidspolitiker.

Varje stadsdelsnämnd ska ha en utvecklingsbudget och en ökad investeringsbudget. Medborgarna ska ha många vägar till inflytande. Det kan exempelvis vara medborgarbudget, ungdomsråd med budget, kulturkommittéer med egen budget, att flera fackförvaltningar och bolag är med på öppna möten i stadsdelsnämnderna, att öppna möten sänds i webbtv etc. Sociala medier är ett forum som kommer att bli allt viktigare.

Stadsdelsnämnder kan göra skillnad när besluten handlar om frågor som invånarna tycker är viktiga. Men efter centralisering, konkurrensutsättning och nedskärningar har politiken fått allt mindre att säga till om. Medborgarna har längre till sina politiker och svårare att påverka på riktigt. Stadsdelsnämnderna har tömts på mycket innehåll och blivit remissorgan och sociala delegationer. Till och med den nuvarande majoritetens lokala företrädare är på väg att reduceras till den representativa demokratis statister i den hittillsvarande alltmer tilltagande centralstyrningen. Ett närmast dogmatiskt uppfyllande av nyliberalt präglade teorier och krav från kapitalstarka lobbyistorganisationer prioriteras före medborgarnas behov. Många beslut fattas i riskkapitalbolagens styrelser istället för i demokratiska nämnder. Allmänhetens frågor på de öppna mötena gäller ofta det som beslutas centralt eller i företagets styrelser och medborgarna får då inga svar.

II. Fyraårsplan för den lokala demokratin

I vår politik är medborgarna viktigast. Uppgifter som bäst löses lokalt och som är viktiga för medborgarna flyttas till stadsdelsnämnderna enligt en fyraårsplan för demokratisk utveckling. Syftet är att stärka medborgarnas inflytande och den lokala demokratin. I planen vill vi börja med frågor som snöröjning och barmarksrenhållning av lokala gator,

cykelbanor och trottoarer, belysning, lokala trafikföreskrifter, enkla bygglov, agenda 21, ansvar även för enskilda förskolor och ett större ansvar för bidrag till lokalt förenings- och kulturliv. Stadsdelsnämnderna bör få ett samordnande ansvar för stadsmiljön.

Stadsdelsnämnderna ska ansvara för mötes-, kultur- och föreningslokaler/lokala kulturhus som komplement till kulturnämndens ansvar för samlingslokaler. Vi vill även se om det går att lägga över driftsansvar för lokala motions-, idrotts- och fritidsanläggningar. Stadsdelsnämnderna ska besluta om upphandling av vård- och omsorgsboenden.

Det bästa i ett helhetsperspektiv för barn och unga är att grundskolan, inklusive grundsärskola och skolbarnsomsorg, tillhör stadsdelsnämnderna, som redan ansvarar för kommunal förskola och socialtjänst. Där finns lokal kunskap om skolorna som är viktigt att ta tillvara. Utbildningsförvaltningen är idag så stor att det är svårt att ta det politiska ansvaret, eftersom kunskapen om verksamheten på grund av omfattningen blir mycket översiktlig. Samtidigt kan vi inte riskera att en omorganisation tar kraft från det prioriterade arbetet att minska kunskapssegregationen.

I ett första steg vill vi att stadsdelsnämnderna blir formell remissinstans för stora frågor om de lokala skolorna, exempelvis nedläggning, ut- och ombyggnad, strategier vid minskat elevantal, profilinriktning, flyttning av program mellan skolor etc. Skolinspektionens beslut om skolor i området bör anmälas till nämnden. Samverkan med förskolan och socialtjänsten måste prioriteras högre. Utbildningsnämnden ska också kunna ha öppna möten i olika delar av staden, och på det sättet ge möjlighet till frågestunder för allmänheten.

Äldrenämndens ansvar flyttas till stadsdelsnämnderna respektive kommunstyrelsen, för att minska byråkratin. Samtliga MAS och MAR ska åter knytas till respektive stadsdelsnämnd. Medborgarkontor öppnas för att förbättra informationen, vilket är viktigt för äldre och de som inte vet hur staden fungerar. Stadsdelsnämnderna och stadsbyggnadsnämnden får gemensamt ansvar för samråd enligt plan- och bygglagen. Markanvisningar remitteras till stadsdelsnämnderna, för att tidigt fånga upp synpunkter.

Arbetsmarknadsnämndens ansvar för jobbtorg läggs på stadsdelsnämnderna i regioner, där en stadsdelsnämnd per region är huvudansvarig. Vuxenutbildningen flyttas till utbildningsnämnden. Stadsdelsnämndernas geografiska gränser kan behöva ses över i enskilda fall, exempelvis våra grannar i Enskede – Årsta – Vantör. Men även mindre justeringar kan komma att behöva göras så att de boende i en stadsdel hör till en stadsdelsnämnd vars förvaltning är enkel att nå med kommunala färdmedel.

III. Stadsdelscentrum ska bevaras och utvecklas

Stadsdelsnämnderna har tillsammans med styrelserna i de kommunala bostadsbolag som äger centrum, bostäder och lokaler i samma stadsdel i ytterstaden stora förutsättningar att tillsammans med invånare, föreningsliv och småföretagare skapa levande stadsdelar. En hel del förortscentrum behöver återupprättas efter år av försummelse. Vår vision är att

folk ska ha nära till centrum och torg. Det ska vara en bra mix av butiker, kultur, caféer, samlingslokaler, idrottsmöjligheter, småföretagare och offentlig service. Förortscentrum ska köpas tillbaka om så krävs. Fler initiativ liknande det arbete som pågår i Hökarängen behövs i övriga stadsdelscentra inom Farsta stadsdelsnämndsområde, men det krävs att sådana projekt sker i nära samverkan med såväl de boende som småföretagen i respektive områden.

Ett socialt och ekologiskt hållbart småföretagande är en viktig kraft i vår ytterstadsvision. Småföretagen behöver bättre villkor, exempelvis lägre hyror. Med vår politik får vi fler arbetsplatser, stadsdelskontor och fler förvaltningar i ytterstaden, vilket ger större kundunderlag för lokal service. Vi vill starta småföretagarforum, varje förortscentrum ska ha en utvecklingsplan och få utvecklingspengar. Det ska också finnas ett miljöteknikcentrum i ytterstaden. Med nya kollektiva tvärförbindelser och utbyggt låncykelsystem kan ytterstaden utvecklas på ekologiskt hållbart sätt.

IV. Farsta stadsdelsnämnd

Med vänsterpartiets budget får Farsta 42,9 mnkr mer än den borgerliga budgeten från kommunfullmäktige. Ekonomiskt bistånd får eget anslag. Staden centralt, inte stadsdelsnämnderna ska hålla buffert för oväntat högt försörjningsstöd. Vi behåller *Verksamhet för barn och ungdom* samt till *Kultur- och föreningsverksamhet*, och slår inte ihop till *Verksamhet för barn, fritid och kultur*. Vinster av effektiviseringar får vara kvar i verksamheten till högre kvalitet och inte minskad budget. Totalt handlar det totalt om ca 175 mnkr.

Vänsterpartiet satsar 150 mnkr i en historisk jämställdhets- och låglönesatsning som gynnar stora personalgrupper i stadsdelsnämnderna. Vi investerar i kortare arbetstid i äldreomsorgen. Vårnadsbidraget förpassar vi till historien. Genus- och hbtq-perspektiv finns i all verksamhet. Vegetarisk mat är huvudalternativ en gång i veckan. Vi vill att maten ska lagas på plats i förskolor, boenden etc. Lokaler med fukt-/giftproblem/enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas.

V. Förskoleverksamhet

Vänsterpartiet satsar 10,5 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige

- 2 % extra schablon (totalt 5 %), för att säkra löneökning och barngruppernas storlek
- Höjt socioekonomiskt tilläggsbelopp genom att gå tillbaka till 2006 års nivå

Vänsterpartiets mål för förskolan

- Förskolan ska ha ett demokratiskt och jämställt förhållningssätt
- Barns lärande ska stå i fokus i förskolan
- Språkutveckling och modersmålsstöd ska prioriteras
- Alla föräldrar ska kunna vara delaktiga i förskolans pedagogiska arbete

I förskolan läggs grunden för det livslånga lärandet, kunskap i svenska och språk-utveckling för flerspråkiga. Finskspråkig förskola startas där det behövs. Romska barns möjlighet att bevara sitt modersmål ska särskilt uppmärksammas. Läroplanens syn på kunskap och läroprocesser ska genomsyra förskolan, som ska arbeta aktivt med jämställdhet och miljöarbete. Resurser ska fördelas om så att alla förskolor kan arbeta enligt nationella läroplanen.

Barn ska få lära sig simma, cykla och åka skridskor och uppleva professionell kultur i förskolan. Öppettiden i förskolan ska kunna kombineras med heltidsarbete oavsett när det utförs. Det är en klassfråga. Där det behövs ska förskolan vara öppen hela sommaren. Barn med särskilda behov ska få fullgott stöd. Övergången till skolan ska fungera bra för alla barn.

Intresset för förskolan ska uppmuntras, där inskrivningen är lägre än i övriga staden. Vi ska ha en uppsökande verksamhet för att också gömda, papperslösa och asylsökande barn ska kunna gå i förskolan. Vi vill att alla barn ska kunna gå i förskolan 35 timmar per vecka. Småbarnsgrupper ska inte vara större än 14 (sikte på 12) och övriga grupper inte större än 18 barn (sikte på 16). Andra åldersindelningar ska inte betyda större grupper. God personaltäthet är viktigt. Rekrytering av förskollärare och vidareutbildning av barnskötare ska ha högsta prioritet. Förskollärare ska finnas på varje avdelning. Vikarier ska ha bra anställningsvillkor.

Barns behov av rörelse kräver bra planerade och tillräckligt stora förskolegårdar. Där gårdarna är små ska det vara nära till grönområden och lekparkar. När nya förskolor planeras ska inom- och utomhusyta per barn redovisas. Institutionsliknande förskolor ska motverkas. Marknadshyror får inte ta resurser från det pedagogiska arbetet. Nya förskolor ska inte anvisas platser som blivit över och är dyra att bebygga, utan det ska vara en genomtänkt planering.

VI. Verksamhet för barn och ungdom

Vänsterpartiet satsar 1,3 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige

- Utbyggnad av öppen förskola, parklek, fritidsgård och ungdomsmottagning
- Mötesplatser för unga 18-24 år i ytterstaden
- Sänkta kolloavgifter med 20 %

Vänsterpartiets mål för verksamhet för barn och ungdom

- Öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar ska ha generösa öppettider
- Nära till icke-kommersiella, tillgängliga och jämställda mötesplatser
- Ungas inflytande över den egna vardagen ska förbättras

Öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar ska byggas ut och vara lika spännande för flickor som för pojkar och självklart tillgängliga för funktionsnedsatta. Arbetsformer utvecklas utifrån barns och ungas perspektiv. Ungdomsråd ska få egen budget. Kultur, rörelse och medbestämmande uppmuntras. På lov ska det finnas kostnadsfria aktiviteter.

Icke-kommersiella mötesplatser för unga 18-24 år behov startas där det finns sådana behov.

Information om kollo förbättras. Kolloavgiften sänks 20 % för att alla 9-16 år ska kunna åka. Kollo ska vara tillgängligt. Fullvärdiga ungdomsmottagningar startas i fler stadsdelar. Ungas psykiska hälsa och pojkar bör uppmärksammas på ungdomsmottagningarna, liksom hedersrelaterat förtryck och beroendeproblem. Personal ska ha adekvat utbildning, HBTQ-kompetens och kunskap om risk- och skyddsfaktorer. Föreningsbidrag kan sökas av barn- och ungdomsföreningar för att främja demokratiskt engagemang, jämställdhet och anti-diskriminering.

VII. Kultur- och föreningsverksamhet

Vänsterpartiet satsar 1,6 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige.

- Fler lokala kulturaktiviteter
- Kultursekreterare/-samordnare i alla stadsdelsnämnder
- Lokala kulturcentra/samverkan bibliotek i vissa förorter
- Höjda föreningsbidrag i vissa förorter

Vänsterpartiets mål för kultur- och föreningsverksamheten

- Kulturen och föreningslivet ska växa i förorterna
- Alla flickor och pojkar ska få uppleva och själva delta i skapande verksamhet
- Alla har lika rätt till kultur oavsett diskrimineringsgrund

Kulturen ska vara levande i hela staden. Vi har budget och politisk vilja för att värna och bygga ut en levande kultur i förorterna och skapa kulturcentra i samverkan med boende, bibliotek, skolor, föreningar, kulturarbetare etc. Förskolor, skolor och bibliotek samverkar för att uppmuntra läslust och kunskapsörst. Kultursekreterare inrättas i alla stadsdelsnämnder.

Vi uppmuntrar kulturkommittéer och liknande, med företrädare för föreningar och invånare, som ger bidrag till offentliga kulturaktiviteter. Fler föreningar ska kunna få bidrag. Alla bidrag ska fördelas jämställt. Föreningar som arbetar för jämställdhet ska kunna söka bidrag.

Det ska vara lätt att få kontakt med konsumentvägledare och konsumentarbetet ska öka engagemanget för rättvis handel. Genom riktade insatser och förebyggande verksamhet ska unga informeras om rättigheter som konsumenter för att förebygga skuldsättning.

VIII. Äldreomsorg

Vänsterpartiet satsar 11,0 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige

- 2 % extra peng (totalt 5 %) i hemtjänst- ökad personaltäthet och generösare beslut
- 2 % höjd peng - ökad kvalitet i dagverksamhet.

- Mer förebyggande verksamhet - fixartjänst från 67 år med utökat uppdrag för källsortering samt fler öppna dagverksamheter
- Generösare biståndsbedömning av servicehus för de äldsta

Vänsterpartiets mål för äldreomsorgen

- Behovet av äldreomsorg ska bedömas likvärdigt oavsett kön och andra diskrimineringsgrunder samt utifrån sammanvägda behov för individen
- Äldre ska kunna påverka sin vardag såväl hur hemtjänsttimmar används som hur insatserna anpassas till individen i vård- och omsorgsboende
- Äldre ska ha rätt till äldreomsorg på sitt eget modersmål och med respekt för sina önskningar och behov

Äldres självbestämmande är vår utgångspunkt. Vi inför hemtjänst sex timmar per månad med förenklad biståndsbedömning. Äldre ska kunna påverka innehållet i hemtjänsten, vem som ger hjälp och hur den utförs. Bedömningen av rätt till servicehus ska bli mer generös, genom att tydliggöra att hög ålder och upplevd oro och ensamhet ska kunna räcka som bifallsgrund.

Vi ökar budgeten för att ge en värdig äldreomsorg, med generös handläggning, god personaltäthet, kontinuitet och kompetens. Hemtjänsten ska ha mer tid till insatser, till exempel utevistelse och matlagning. Guldkant ska finnas i hela äldreomsorgen. Vård- och omsorgsboenden ska ha sociala och kulturella aktiviteter för vars och ens behov och fysisk träning flera gånger i veckan. Allt som uppmuntrar matlust ska göras för att öka livskvaliteten.

Större delen av äldreomsorgen utförs oavlönat av anhöriga, främst kvinnor. Att gå ner i arbetstid för att vårda anhöriga är vare sig bra för samhällsekonomin, den egna ekonomin eller äldres självbestämmande. Det bästa anhängigstödet är en äldreomsorg som alla är trygga med. Anhörigvårdare ska kunna få individanpassat stöd. Korttidsboende behövs som avlastning och mellanvård. Hemtjänst ska finnas på olika språk. Rätt till äldreomsorg på finska tillgodoses.

Medarbetare ska ha en god arbetsmiljö som gör att de orkar till 65 år och en rättvis lön. Vi satsar på rejält höjda löner, rätt till heltid och kortare arbetsdag med kompetensutveckling, träning och handledning på arbetstid. Personalen ska ha genus- och hbtq-kompetens. Den geriatrika kompetensen ska öka hos undersköterskor och sjuksköterskor. Vi vill också införa en tillsynsfunktion över social omsorg (TÖS) som komplement till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) respektive medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

Vår modell för äldreomsorg utan kommersiella intressen ger utförare utan vinstintresse goda möjligheter att verka. Skarpa uppföljningsmetoder ska motverka vanvård, fusk och andra brister. Ombud ska finnas för de äldre inför val av boende och kontroll av omvårdnad. Kommunal hemtjänst införs där det saknas. De som inte vill välja utförare beviljas kommunal omsorg. Anhörigråd och pensionärsråd ska ha god möjlighet att påverka äldres levnadsförhållanden.

IX. Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Vänsterpartiet satsar 4,3 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige

- 2 % extra höjning av hemtjänstpeng/ledsagning (totalt 5 %) – ökad personaltäthet m.m.
- 1 % extra höjning schablon vuxen och barnboende, daglig verksamhet och korttidshem
- Möjlighet för 65–67-åringar att kunna fortsätta i daglig verksamhet

Vänsterpartiets mål för stöd och service för personer med funktionsnedsättning

- Flickor/kvinnor och pojkar/män, ska få omsorg, stöd och service av god kvalitet
- Bostad, stöd, daglig sysselsättning, fritid och arbete ska byggas ut
- Brukares självständighet, inflytande och delaktighet i samhället ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd

Rätten till självbestämmande är utgångspunkt för att människor med funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra. Många blir kraftigt begränsade i sin vardag när assistans ersätts med hemtjänst. Tillgång till ledsagning och kontaktperson ska öka och finnas oberoende av boendeform och stadsdel. Ledsagning under semester ska inte inskränkas. Personlig assistent som talar hemspråket ska kunna finnas. Fritiden ska förbättras för personer med utvecklingsstörning. Heminstruktörer för synskadade och hörselskadade ska ge tillräckligt stöd.

Bostadsbristen måste byggas bort. Idag fattas ca 500 bostäder enligt LSS och 350 enligt SOL för åren 2013-2017. Samtidigt finns bara planer för 322 lägenheter. Möjligheten att bygga grupp- och servicebostäder ska prövas i alla bostadsprojekt. Gruppboendestäder ska högst ha fem lägenheter. Gemensamma ytor ska inte belasta hyran för de som bor i gruppboendestäder. Självklart ska människor få säga nej till konkurrensutsättning av sin egen gruppboendestad.

Arbetet med utvecklad pedagogik, individuella planer och mål för självständighet ska öka inom gruppboendestäder. Personaltätheten ska vara tillräcklig och insatser samordnas för att ge goda levnadsvillkor. Sociala kooperativ ska finnas liksom möjligheten att ha kvar daglig verksamhet till 67 år. Unga med funktionsnedsättning ska få fler möjligheter till lönebidragsanställning. Anhörigstödet behöver utvecklas. Funktionshindersrådet ska ha mer inflytande.

X. Individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri

Vänsterpartiet satsar 6,0 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige, varav 0,8 mnkr barn och unga, 1,9 mnkr vuxna, 1,8 mnkr socialpsykiatri samt 1,5 mnkr mot våld i nära relationer (ett nytt anslag som vänsterpartiet inför).

- Satsning på verksamhet mot våld i nära relationer
- Mer förebyggande/tidiga insatser - familjecentraler och familjebehandlare.
- Stärka missbruksvården - kvalitetsgaranti och behandling

- Ökad sysselsättning och träfflokaler för personer med psykisk funktionsnedsättning

Vänsterpartiets mål för individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri

- Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska utökas
- Bostad, stöd och sysselsättning ska byggas ut för personer med behov
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd

Vi arbetar för en socialt hållbar stad. Alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor. Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem som ska bekämpas. Missbruksvården ska nå ut bredare och psykiatrireformen förverkligas fullt ut. Generella insatser, förebyggande och tidiga insatser som minskar barnfattigdom och förbättrar fysisk och psykisk hälsa prioriteras i socialtjänst, förskola, skola och fritid. Vi inför sociala investeringsfonder som ökar långsiktigheten.

Det behövs kontinuerlig kompetensutveckling tillsammans med andra myndigheter för att förebygga att barn far illa. Gruppstöd och enskilt stöd ska finnas för barn till föräldrar som missbrukar, har psykisk ohälsa och för barn i familjer där våld förekommer. Föräldrar ska erbjudas stöd, via exempelvis familjecentraler, föräldramottagningar och kostnadsfri familjebehandling. Utredningstiderna ska hållas och rättsäkerheten förbättras. Barn i familjehem ska besökas minst fyra gånger per år, minst en gång oanmält. Unga i riskzon för kriminalitet ska ges individuellt inriktade insatser. Information om cannabis ges till föräldrar och ungdomar.

Ensamkommande flyktingbarn ska få gott stöd. Uppsökande verksamhet ska säkra att barn till papperslösa och asylsökande får gå i förskola och skola. Ensamkommande unga över 18 år ska kunna kombinera studier och boende på folkhögskola. Bostadsbolagen ska få i uppdrag att tillhandahålla lägenheter för asylsökande och deras närstående m.fl.

Arbetet mot våld i nära relationer ska byggas ut, både för våldsutsatta kvinnor, män och barn och förövare. Våld mot äldre, kvinnor med missbruk och kvinnor med funktionsnedsättning ska synliggöras. Det ska vara lätt för utsatta personer att få jourboende och stöd så länge det behövs. Uppsökande arbete ska bedrivas och bra information ges om den hjälp som finns. Ett eget anslag för verksamheten innebär en prioritering och ett synliggörande av insatserna.

Ett förebyggande perspektiv är centralt i missbruksvården. Öppenvården ska ha bra öppettider och vara attraktiv för både kvinnor och män. För att nå människor med dolt missbruk krävs samverkan med vårdcentraler och företagshälsovård. Garantin för missbruksvård ska också garantera behandling. Föräldrar ska kunna få behandling som innefattar bearbetning av föräldrarollen. Det ska finnas ansvariga för hemlöshetsarbetet som samordnar insatserna lokalt.

Nämnden ska ta fram en plan med insatser för boende, sysselsättning, träfflokaler samt även uppföljning av levnadsvillkoren för kvinnor och män med psykisk

funktionsnedsättning. Fler personliga ombud inrättas där väntetiden är över en vecka. Gruppboendestäder och serviceboendestäder prövas i varje bostadsprojekt. Boendestödet utökas på kvällar, nätter och helger, och anpassas även till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och ätstörningar. Betydligt fler måste få möjlighet till arbete och sysselsättning, exempelvis i sociala kooperativ.

XI. Stadsmiljöverksamhet

Vänsterpartiet satsar 1,9 mnkr mer i Farsta jämfört med kommunfullmäktige samt 1,6 mnkr i ökade parkinvesteringar

- Områdesplanering och omvänd planprocess för ökad demokrati
- Bättre skötsel av grönområden och vatten
- Bättre barmarks- och vinterväghållning
- Upprustning av parker och grönområden (investeringar)

Vänsterpartiets mål för stadsmiljön

- Alla ska ha nära till tillgängliga grönområden och välskötta parker
- Barns och vuxnas inflytande ska stärkas över stadsmiljö och planprocesser
- Barmarksrenhållningen och snöröjningen ska förbättras

Stadsmiljön ska vara trygg och vacker. Det ska finnas stora möjligheter till spontanidrott och rörelse. Lekparker och parklekar rustas upp och ska vara tillgängliga. Stadsdelsnämnden bör ha ett samordnande områdesansvar för stadsmiljön – för medborgare är det viktigt att det som felar eller fattas rättas till, inte vem som ansvarar för trädplantering, blommor och belysning.

Park- och grönområden ska ha hög kvalitet och biologisk mångfald värnas. Alla naturreservat i Stockholms översiktsplan 99 ska inrättas. Naturreservat i Rågsveds friområde och Solbergaskogen tidigareläggs. Tillsynspersoner anställs i större grönområden. Det ska finnas tillräckligt med resurser även i stadsdelsnämnder med mycket naturmark. Uppföljningen av kvaliteten i stadsmiljön ska förbättras, genom bland annat gröna indikatorer och fackmässiga bedömningar. Barns och ungas synpunkter ska tas tillvara i planering och uppföljning.

Det behövs bättre barmarksrenhållning, snöröjning och belysning. Vi vill att barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator ska ligga på stadsdelsnämnden, för att få ett samlat ansvar. Enligt medborgarundersökningen har andelen som tycker att Stockholms stad på det hela taget är en trygg stad att bo och leva i minskat från 76 till 73 % 2010-2013. Trygghetsvandringar bör nå ut till flera medborgare. Stadens föreningstavlor ska rustas och kompletteras.

Stadsdelsnämnden är en viktig remissinstans för arbetet med att bygga bostäder, skolor, idrottsplatser etc. För att få allsidiga livsmiljöer behöver vi utgå från medborgarnas kunskap och inifrånperspektiv. Områdesplanering och omvänd planprocess i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ska vara standard. Fastighetsnära

insamling uppmuntras genom rådgivning etc i samverkan med trafik- och renhållningsnämnden.

XII. Arbetsmarknadsåtgärder

Vänsterpartiet satsar 7,7 mnkr mer i Farsta än kommunfullmäktige

- Community Center för unga 18-25 år som står långt från arbetsmarknaden
- Sociala kooperativ
- Alla unga som söker kan få sommarjobb
- Mjukstartspunkter för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden

Vänsterpartiets mål för arbetsmarknadsåtgärder

- Kvinnor och män ska erbjudas insatser och utbildning utifrån en helhetssyn och anpassat efter förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden
- Alla flickor och pojkar som söker ska kunna få ett sommarjobb
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas

Vår budget i stadsdelsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och nationellt leder till fler jobb, utbildningsplatser och arbetsträningsmöjligheter i staden och näringslivet. Många långtidsarbetslösa kan få ettåriga kommunala anställningar. Möjligheten att läsa på Komvux byggs ut kraftigt, SFI-utbildningen förbättras etc. Alla unga ska kunna få sommarjobb. Unga 18-24 år som riskerar att aldrig få arbete söks upp och erbjuds att gå på Community center. Vi vill ha en permanent verksamhet med sex center, som ger individinriktade insatser, coachning, arbete, studievägledning etc. Centren kan också vara mötesplatser för unga vuxna.

Arbetsträning, motivationsarbete och uppsökande insatser finns för de som står långt från arbetsmarknaden. Flyktingar som inte ingår i statens etableringsansvar får insatser som underlättar delaktighet i samhället. Mjukstartspunkter för kvinnor startas på några platser som förberedelse för jobbtorg, med svenskstudier, friskvård, föreläsningar etc. Fem stadsdelsnämnder får samordna var sitt sociala kooperativ i samverkan med brukarorganisationer. Det är en resurs för hela staden. Offentligt skyddat arbete erbjuds de som har arbetsförmåga efter rehabilitering men inte kan få arbete på öppna arbetsmarknaden. SL-ingår i normen för alla.

XIII. Ekonomiskt bistånd

Vänsterpartiet räknar med minskat behov av ekonomiskt bistånd på grund av vår aktiva arbetsmarknadspolitik och har 1,3 mnkr mindre i Farsta än kommunfullmäktige

- Dator (utöver bredband som redan ingår) ska ingå i normen för barnfamiljer
- Återinföra SL-kort i normen samt bredband för vuxna ensamstående ska ingå i normen

Vänsterpartiets mål för ekonomiskt bistånd

- Kvinnor och män ska få ekonomiskt bistånd utifrån en helhetssyn och anpassat efter förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd
-

Staden ska ha en solidarisk socialpolitik med skälig levnadsnivå för människor som måste söka ekonomiskt bistånd och en aktiv arbetsmarknadspolitik som ger möjlighet till arbete och minskar behovet av försörjningsstöd. Tillgång på arbete avgör om människor kan försörja sig.

Alla mottagningsgrupper, jobbtorg och socialjouren ska ha ett 020-nummer, eftersom många inte har pengar på mobilen för att ringa socialtjänsten, sjukanmäla sig till jobbtorg etc.

SL-kortet ska ingå i normen enligt regler som fanns i staden åren 2002-2006. Kostnader för dator ska ingå i normen för barnfamiljer och bredband ska ingå i normen för vuxna. Behoven hos de som har långvarigt bistånd ska få högre prioritet, till exempel tandvård gäller det tandvård. Nivån för godtagbar hyra bör höjas. Nya lägenheter kostar mer än vad som godtas idag.

Strukturella orsaker styr behovet av bistånd, men det behövs även individuellt stöd. Barnfamiljer, unga ensamstående föräldrar och personer med ohälsa kan behöva extra insatser. Väntetid för budget- och skuldrådgivning ska vara högst en månad, för barnfamiljer en vecka. De som har försörjningsstöd mer än tillfälligt ska få en personlig handlingsplan.

Barns situation ska alltid uppmärksammas. Konsekvenser för varje barn ska alltid övervägas och dokumenteras. Det ska finnas tillräckligt med resurser för att socialtjänsten ska kunna tillämpa ett barnperspektiv. Barn i flyktingfamiljer är särskilt utsatta, eftersom familjen ofta har otryggt boende, föräldrarna kan ha trauman etc.

Socialtjänsten ska i samverkan med bostadsbolagen arbeta för att barnfamiljer inte vräks. Inga barn ska utsättas för att elen stängs av i hemmet. Barn till föräldrar med försörjningsstöd ska ha samma rätt till ledighet på lov med sina föräldrar, som andra barn har.

Vår politik innebär en satsning på generella insatser för att minska utsattheten för barn och unga i familjer med svag ekonomi, exempelvis SL-kort till alla gymnasieungdomar även under fritid, kostnadsfria kultur- och fritidsaktiviteter och att skolorna är helt avgiftsfria.

XIV. Vårt Stockholm

Ett Stockholm där allas röst väger lika.

Behoven styr, inte plånboken. Unga röster hörs tydligt. Kvinnor och män har lika rätt. Alla skolor och all äldreomsorg är bra. Alla stadsdelar ska vara lika bra att växa upp i, leva, arbeta och åldras i. Allmännytta går före egennytta. Rättvis fördelning av välfärden ger ett jämlikt, tillgängligt och hållbart Stockholm.

Vi bygger för alla stockholmare.

En öppen, tillgänglig och kreativ stad där folk bor i samma område, oavsett inkomst och bakgrund. Minst 25 000 klimatsmarta hyresrätter till rimliga hyror. Hyresstopp i allmännyttan i två år, upprustning på boendes villkor och stopp för utförsäljning av hyresrätter. Ytterstaden ska vara lika central som innerstaden.

Riktigt bra välfärd utan vinstintresse.

Barns lärande startar i förskolan. Skolan har höga, jämlika kunskapsresultat. Unga utbildar sig eller arbetar. Våld i nära relationer bekämpas. Sex timmars hemtjänst utan biståndsbedömning. Servicehus vid hög ålder. Kulturskolan blir billigare. Park- och lokalteater året runt. Fri entré till stadens muséer.

Klimat och miljö för framtiden.

De stora klimatbovarna är mat, transporter och boende. Inga klimatgaser efter 2030. Förbifarten skrotas. Mer av spårtrafik, bussar, gångstråk och cykelbanor. Biltrafiken minskar. Målet är en bilfri innerstad. Gröna kilar värnas. Andel ekologisk mat ökar till minst 40 %. Vi samlar in 70 % biologiskt avfall 2018.

Solidarisk finansiering och hållbar resursanvändning.

Skatten går till hållbar välfärd, inte vinstslöseri. Stopp för dogmatisk konkurrensutsättning. Vi handlar bara med företag som betalar skatt, har kollektivavtal, värnar mänskliga rättigheter och miljö. Anställda har bra arbetsmiljö, rätt till heltid, och makt på jobbet.

XV. Vänsterpartiets budgetalternativ

Vi ökar den offentliga konsumtionen – det är klimatsmart, jämlikt och jämställt. Med 60 öre högre skatt än majoriteten får vi ökad välfärd i stadsdelsnämnderna med 563 mnkr, en stor skolsatsning i utbildningsnämnden med 522 mnkr, vuxenutbildning och kommunala ettåriga anställningar för långtidsarbetslösa 87 mnkr i arbetsmarknadsnämnden etc. och inte minst satsningar på kultur, socialtjänst, idrott, stadsbyggnad med mera i berörda facknämnder.

Våra investeringar ger stockholmarna mer idrott och kultur - simhall i Skarpnäck, bandyhall/ konståkningshall på Gubbängens IP, fullstor fotbollshall i Söderort, utökad skatepark i Högdalen, multifunktionsanläggningar, konstgräs, flera mindre idrottshallar, upprustade bibliotek och samlingslokaler och även kulturcentra och scen på Järvafältet.